

Skolotāju apmierinātība ar darbu un Latvijas profesionālās izglītības iestāžu iekšējās vides raksturojums

Antra Ozola

Izglītības pētniecības institūts

Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte

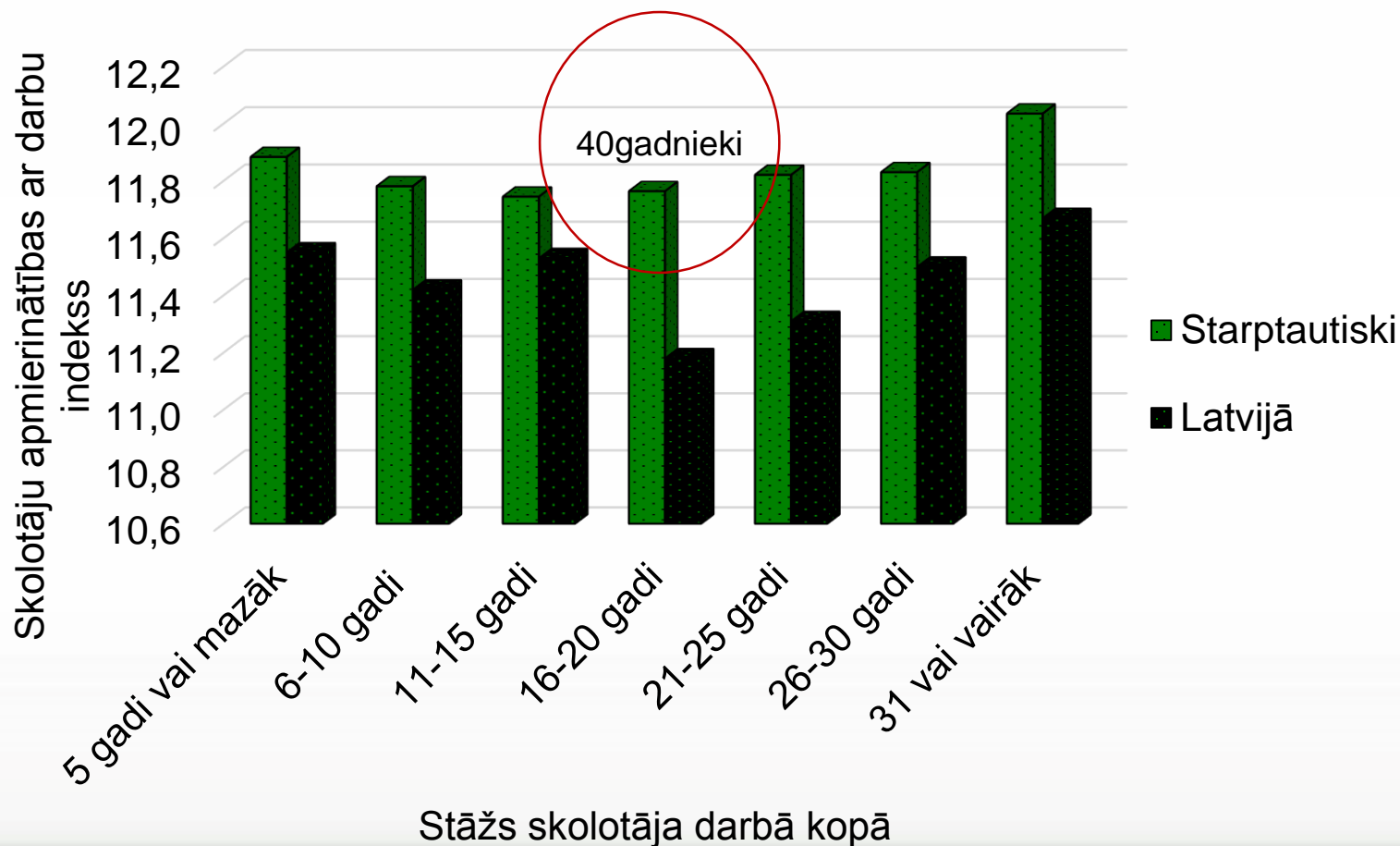
Latvijas Universitāte

Rīga, 17.06.2015.

Skolotāju viedoklis par savu darbu (%)

Apgalvojums	Igaunija	Somija	Latvija	Polija	TALIS vidēji
Es domāju, ka skolotāja profesija sabiedrībā tiek cienīta.	14	59	23	18	31
Skolotāja profesijas priekšrocības nepārprotami atsver trūkumus.	69	95	61	76	77
Es ieteiktu savu skolu kā labu darbavietu.	80	87	86	84	84
Man patīk strādāt šajā skolā.	81	91	92	90	90
Visumā es esmu apmierināts(-a) ar savu darbu.	90	91	91	93	89
Ja man būtu jāizlemj atkal, es joprojām izvēlētos strādāt par skolotāju.	70	85	68	80	78
Es apsveru, vai nebūtu bijis labāk izvēlēties citu profesiju.	37	28	36	35	32
Es nožēloju, ka nolēmu kļūt par skolotāju.	10	5	12	10	10

Skolotāju apmierinātība ar darbu atkarībā no stāža pasaulē un Latvijā

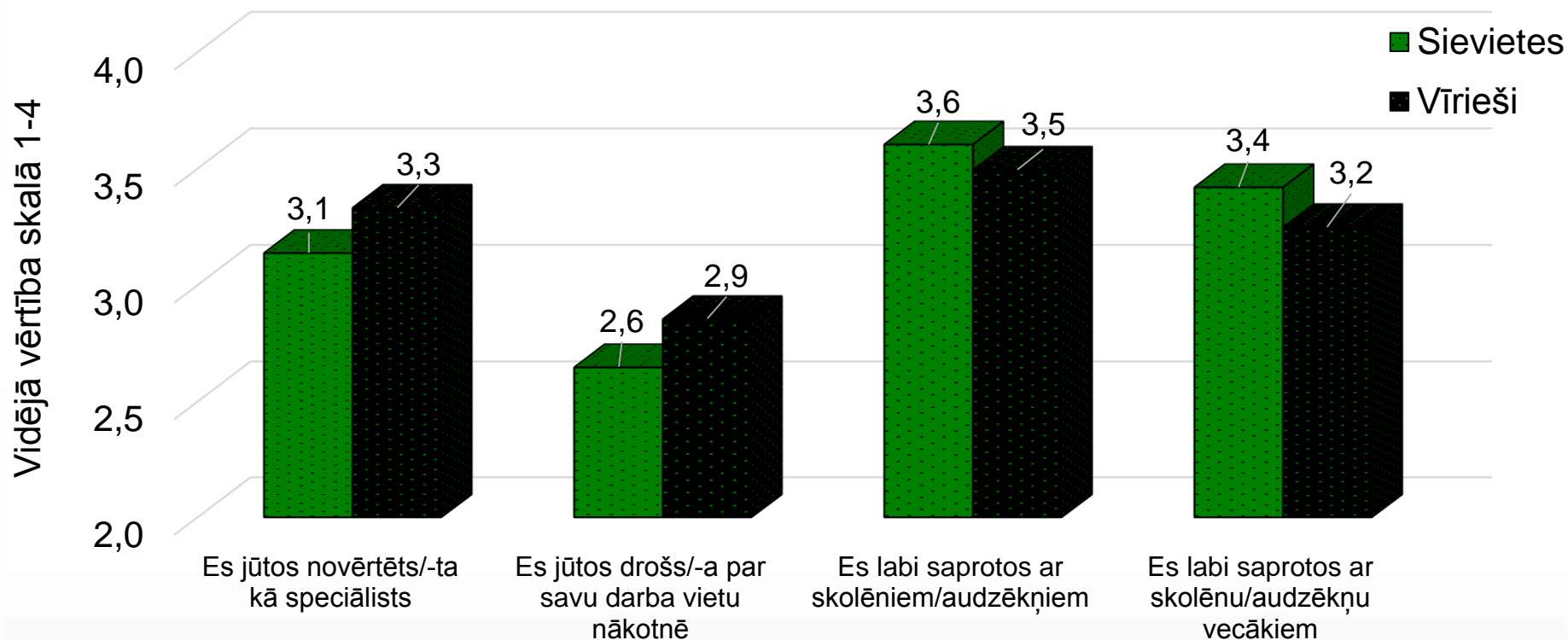
Latvijas profesionālo skolu skolotāju un 5.-9. klašu skolotāju apmierinātība ar darbu

Apgalvojums	Latvijas profesionālo skolu profesionālo priekšmetu skolotāji	Latvijas profesionālo skolu vispārīgo priekšmetu skolotāji	Latvijas 5.-9. klašu skolotāji	Latvijas profesionālo skolu skolotāji kopā
Es domāju, ka skolotāja profesija sabiedrībā tiek cienīta.	42	21	23	31
Skolotāja profesijas priekšrocības nepārprotami atsver trūkumus.	55	61	61	58
Es ieteiktu savu skolu kā labu darbavietu.	84	82	86	83
Man patīk strādāt šajā skolā.	93	89	92	91
Visumā es esmu apmierināts(-a) ar savu darbu.	92	92	91	92
Ja man būtu jāizlemj atkal, es joprojām izvēlētos strādāt par skolotāju.	69	73	68	71
Es apsveru, vai nebūtu bijis labāk izvēlēties citu profesiju.	30	33	36	30
Es nožēloju, ka nolēmu kļūt par skolotāju.	7	10	12	9

Latvijas profesionālo skolu skolotāju apmierinātība ar darbu

Apgalvojums	Piekrītu vai drīzāk piekrītu	Drīzāk nepiekrītu vai pilnīgi nepiekrītu
Es cenšos konkrētā mācību priekšmeta saturu piemērot skolēnu/audzēkņu vajadzībām	99	1
Es labi saprotos ar skolēniem/audzēkņiem	99	1
Es labi saprotos ar skolēnu/audzēkņu vecākiem	95	5
Es augstu vērtēju savu ieguldījumu skolēnu/audzēkņu izglītībā	95	5
Es redzu konkrētā mācību priekšmeta vietu un lomu izglītības sistēmā	94	6
Es darba kolektīvā jūtos labi	94	6
Es sadarbojos ar citiem skolotājiem, lai mācību saturs būtu piemērots skolēnu/audzēkņu vajadzībām	93	7
Es redzu savu vietu un lomu kvalitatīvas izglītības nodrošināšanā	93	7
Es labi saprotos ar skolas vadību	92	8
Es jūtos novērtēts/-ta kā speciālists	86	14
Es nosaku konkrētā mācību priekšmeta saturu	81	19
Es saņemu pietiekamu metodisko atbalstu	79	21
Es esmu apmierināts/-a ar darba slodzi	62	38
Es jūtos drošs/-a par savu darba vietu nākotnē	59	41
Es esmu apmierināts/-a ar atalgojumu	22	78

Atšķirības viedokļos starp prof. izgl. skolotājām un skolotājiem

Jo lielāka vidējā vērtība, jo pozitīvāka attieksme pret apgalvojumu.

Visas atšķirības statistiski nozīmīgas.

Kopumā par skolotāju apmierinātību ar darbu

- Skolotāji ir apmierinātāki ar darba vidi, ja saņem atsauksmes par savu darbu no skolas direktora. Atsauksmes no citiem nesaistās ar apmierinājumu ar darba vidi.
- Skolotāju apmierinātība ar darba vidi un profesiju pozitīvi korelē ar skolas kultūras rādītājiem: skolotāju savstarpējām attiecībām, skolotāju – skolēnu attiecībām un skolotāju – skolas direktora attiecībām.
- Tātad skolotāju apmierinātību ar darbu lielā mērā nosaka pašu skolotāju darbības skolā.
- Latvijas profesionālo skolu skolotāji ir salīdzinoši labākās domās par savas profesijas prestižu sabiedrībā.

Latvijas profesionālo skolu skolotāju nodrošinājums ar resursiem darba vietā

Resurss	Vidējais apmierinātības ar nodrošinājumu novērtējums (1-4)	Apmierināto skolotāju īpatsvars %
Kopēšanas iespējas	3,4	90
Apgaismojums	3,4	88
Darba telpa mācībām	3,3	88
Siltums	3,3	82
Personīgā darba telpa	3,1	77
Materiāli bibliotēkā skolotāju vajadzībām	3,0	77

Ar personīgo darba telpu, siltumu un kopēšanas iespējām labāk nodrošināti jūtas mazo pilsētu un lauku skolotāji.

Skolotāju viedoklis par palīgpersonāla nepieciešamību skolā

Atbalsta vai palīgpersonāls	Ļoti nepieciešams vai nepieciešams (%)	Reti vai nav nepieciešams (%)
Bibliotekārs	96	4
Medmāsa	77	23
Psihologs	70	30
Sociālais pedagogs	62	38
Apsardzes darbinieks	49	51
Laborants	49	51
Skolotāja palīgs	32	68
Asistents skolēniem/audzēkņiem ar īpašām vajadzībām	31	69
Logopēds	14	86

Sociālais pedagogs vairāk nepieciešams mazo pilsētu un lauku profesionālajās skolās, bet visretāk - mūzikas un mākslas skolās.

91% Latvijas profesionālo skolu skolotāju apgalvojuši, ka viņiem skolā būtu nepieciešams datortehnoloģiju atbalsta speciālists.

Skolotāju nodrošinājums ar dažādiem IKT resursiem

Resurss	Vidējais apmierinātības ar nodrošinājumu novērtējums (1-4)	Apmierināto skolotāju īpatsvars %
Piekļuve internetam	3,3	84
Drukāšanas iespējas	3,3	84
Projektoru pieejamība	3,1	78
Darba dators	2,9	69
Programmatūra darbam	2,9	69
Multimediāli mācību materiāli	2,5	55
Interaktīvā tāfele	2,3	47

Mūzikas un mākslas skolu skolotājiem biežāk nav pieejams darba dators. Rīgas un lielo pilsētu skolotājiem trūkst gan multimediālo mācību materiālu, gan datoru darbam.

Latvijas profesionālo skolu skolotāju viedoklis par mikroklimata faktoriem

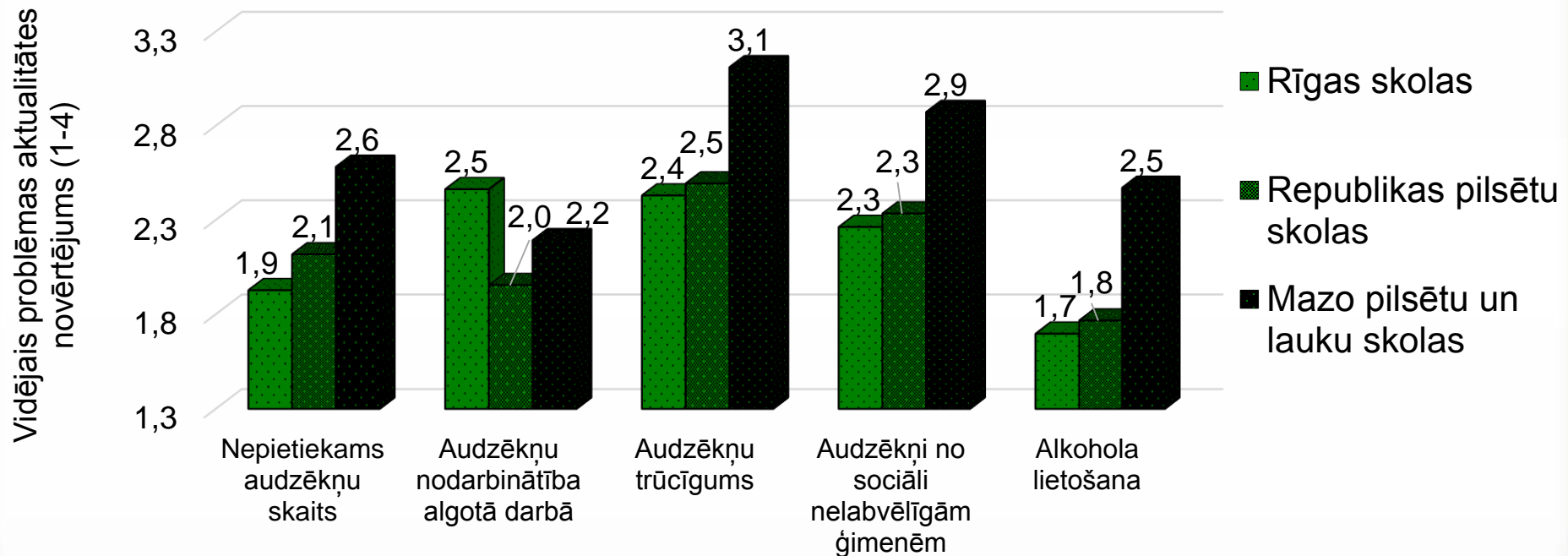
Problēma	Vidējais problēmas novērtējums (1-4)	Atzinums
Mācību kavējumi	3,0	Ir problēma
Skolēnu/audzēkņu motivācijas trūkums	2,9	
Skolēnu/audzēkņu trūcīgums	2,7	
Zemas sekmes	2,7	
Smēķēšana	2,7	
Skolēni/audzēkņi ar mācīšanās grūtībām	2,6	
Skolēni/audzēkņi no sociāli nelabvēlīgām ģimenēm	2,6	
Skolēni/audzēkņi ar uzvedības traucējumiem	2,5	
Disciplīna	2,4	Neliela problēma
Nepietiekams audzēkņu skaits	2,3	
Skolēnu/audzēkņu nodarbinātība algotā darbā	2,2	
Alkohola lietošana	2,1	
Dzīves apstākļi dienesta viesnīcās	1,7	
Narkotiku lietošana	1,7	
Nepastāvīgs stundu saraksts	1,6	
Fiziski konflikti	1,6	
Zādzības	1,6	
Pārlietu liels audzēkņu skaits	1,3	

Mūzikas un mākslas skolu un citu Latvijas profesionālo vidusskolu skolotāju viedoklis par dažādu problēmu aktualitāti skolā

	Mūzikas un mākslas skolu skolotāju viedoklis (%)				Citu profesionālo skolu skolotāju viedoklis (%)			
	Nav problēma	Neliela problēma	Ir problēma	Ļoti liela problēma	Nav problēma	Neliela problēma	Ir problēma	Ļoti liela problēma
Motivācijas trūkums	13	50	32	5	3	18	55	24
Alkohola lietošana	75	21	4	0	25	38	31	7
Smēķēšana	40	38	22	1	5	28	45	22
Narkotiku lietošana	84	13	3	0	44	38	13	5
Zādzības	76	24	0	0	48	43	7	3
Fiziski konflikti	90	10	0	0	44	47	7	2

Mūzikas un mākslas skolu skolotāji visas problēmas novērtējuši kā mazāk aktuālas. Vienīgais vienādi novērtētais faktors ir dzīves apstākļi dienesta viesnīcās.

Mikroklimata faktori ar vislielākajām starpībām vidējā skolotāju vērtējumā atkarībā no urbanizācijas

Jo lielāka vidējā vērtība, jo lielāka problēma.

Kopsavilkums un secinājumi

- Kopumā Latvijas profesionālo skolu skolotāji ir nodrošināti ar nepieciešamajiem darba vides resursiem.
- Mācību kavējumi un audzēkņu motivācijas trūkums ir biežāk sastopamās problēmas Latvijas profesionālajās skolās.
- Audzēkņu trūcīgums ir izteikta Latvijas lauku un mazo pilsētu profesionālo skolu problēma.
- Samērā liela daļa Latvijas profesionālo skolu skolotāju nav droši par savu darba vietu nākotnē un nav apmierināti ar darba slodzi un atalgojumu, tomēr gandrīz visi labi jūtas savā kolektīvā, labi saprotas ar līdzcilvēkiem darba vietā un dara savu darbu pēc labākās sirdsapziņas.

Skolotāju apmierinātība ar darbu un Latvijas profesionālās izglītības iestāžu iekšējās vides raksturojums

Paldies par uzmanību!

Antra Ozola

Izglītības pētniecības institūts
Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte
Latvijas Universitāte